

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för Åby skola (Åbyfors 2:145, del av Åbyfors 7:14) samt upphävande av del av detaljplan för kv. Åkerliljan m.m., Tjureda i Växjö kommun

Vid upprättande av en detaljplan ska en undersökning göras för att konstatera huruvida planens genomförande kan tänkas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP), detta kallas *Undersökning om betydande miljöpåverkan* (6 kap 6 § PBL). Om undersökningen visar att det finns risk för betydande miljöpåverkan avgränsar undersökningen de frågor som behöver tas upp i efterföljande strategisk miljöbedömning (SMB) (6 kap 3 § MB). Under arbetet med den strategiska miljöbedömningen görs sedan en utförlig miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som redovisar kommunens bedömning och förslag på åtgärder (6 kap 11–12 §§ MB).

Undersökningens syfte är att främja hållbar utveckling genom att identifiera miljöfrågor som behöver hanteras i den fortsatta detaljplaneprocessen, även i de fall planen inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningen sker utifrån bedömningskriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Detaljplanens syfte och huvuddrag

Detaljplanens syfte är att möjliggöra för utvidgning av befintlig skolverksamhet, skol- och förskolegård samt att värna om platsens gröna och rekreativa värden. Syftet är vidare att möjliggöra för en ny allmän lekplats i Åby samt att planlägga befintliga gång- och cykelvägar i anslutning till skolan.

Syftet är även att upphäva en del av *Förslag till stadsplan för kvarteret Åkernejlikan m.m. i Åbyfors (0780-P77/14)* för att kunna anlägga en enskild väg och skapa ett nytt servitut för väg till Åbyfors 2:160, som ersättning för det servitut som korsar grönområdet på Åbyfors 7:14.

Sammanfattning av undersökningen och kommunens bedömning

Planförslaget bedöms vara förenligt med bestämmelserna i miljöbalken och medför ingen skada på natur- och kulturvärden. Förslaget berör inget Natura 2000-område, medför ingen skada på något riksintresse och medför heller inte någon risk att miljö kvalitetsnormer överskrids. Detaljplanen motverkar inte att nationella, regionala eller lokala miljömål följs och är förenligt med kommunens översiktsplan. Planen berör ett mindre strandskyddat område vilket föreslås upphävas med stöd av det särskilda skälet i 7 kap § 18 c p 2 MB.

Kommunen bedömer att detaljplanens tänkbara effekter inte kommer att medföra någon risk för miljön, människors hälsa och säkerhet eller innebär olämplig hushållning med mark, vatten och andra resurser, vare sig på kort eller lång sikt. Detaljplanens genomförande bedöms därmed inte medföra risk för betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning behöver inte genomföras och det finns inget behov av att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning.

1. Innefattar planen några aspekter som kan ge upphov till BMP utan beaktande av kriterierna i 5 § miljöbedömningsförordningen?

	Ja	Nej	Kommentar:
1.1. Natura 2000-område enligt 7 kap. 28 och 28a §§ MB		X	Planen berör inga Natura 2000-områden.
1.2. Verksamheter eller åtgärder som finns redovisade i § 6 eller i bilagan till MBF		X	Planen möjliggör inte för några sådana verksamheter eller åtgärder.
1.3 Verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 6 kap 20 § andra punkten MB		X	Planen möjliggör inte för några sådana verksamheter eller åtgärder.
1.4 Motverkar planen att annan miljölagstiftning följs?		X	Planen motverkar inte att annan miljölagstiftning följs.

2. Berörs förordnanden och andra skyddsbestämmelser?

	Ja	Nej	Kommentar:
2.1. Riksintressen enligt 3 kap MB	X		Planområdet ligger inom influensområde med hänsyn till flyghinder för Växjö flygplats. Området ligger dock i utkanten av influensområdet och den dimensionerade hinderkurvan är därmed så hög att planförslaget inte riskerar att påverka detta då höjden regleras med bestämmelse om högsta tillåtna nockhöjd.
2.1. Riksintressen enligt 4 kap MB	X		Planområdet ligger inom avrinningsområdet för Mörrumsån vilket är ett skyddat vattendrag. Planen medger inga verksamheter eller åtgärder som kan ha en negativ påverkan på vattendraget.
2.2. Hushållningsbestämmelser enligt 3 kap MB		X	Ej relevant för aktuell detaljplan.
2.3. Skyddade områden enligt 7 kap MB (Natur- och kulturresevat, strandskydd, biotopskydd, vattenskyddsområde m.m.)	X		<p>Delar av planområdet ligger inom det utökade strandskyddet för Helgasjön. Detta föreslås upphävas med stöd av det särskilda skälet i 7 kap § 18 c p 2 MB. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Planförslaget, Egenskapsbestämmelser Kvartermark, Upphävande av strandskydd.</i></p> <p>Planområdet angränsar till vattenskyddsområdet Växjöåsen i öst. Planen bedöms inte påverka vattenskyddsområdet negativt då föroreningshalten från planförslaget i princip är oförändrad från dagsläget samt ligger under kommunens riktvärden. Dagvatten från tak och hårdgjorda ytor föreslås dock ändå renas före infiltration. Dagvatten från parkeringsytor bör renas med oljeavskiljare enligt kommuns riktlinjer. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Miljö, Dagvatten</i> samt i <i>dagvattenutredningen</i> daterad 2023-08-17, reviderad 2024-03-21.</p>

2.4. Skydd enligt artskyddsförordningen (2007:845)		X	Inga skyddsvärda arter eller förutsättningar för dessa har påträffats vid inventering av området. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Planeringsförutsättningar, Natur och rekreation.</i>
2.5. Skydd enligt kulturmiljölagen (1988:950)		X	Ej relevant.

3. Berörs områden med högt regionalt och lokalt värde?

	Ja	Nej	Kommentar:
3.1. Naturmiljö	X		Grönområdet som i och med planförslaget tas i anspråk för skola har ett lokalt värde med hänsyn till grönska, rekreation samt för dagvattenhantering.
3.2. Kulturmiljö		X	Det finns inga byggnader eller miljöer inom eller i anslutning till planområdet som har särskilt höga värden med hänsyn till kulturmiljö. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Planeringsförutsättningar, Kulturmiljö.</i> På grund av det topografiska läget och närheten till Helgasjön krävs en arkeologisk utredning steg 2 (sökshaktning) när oexploaterad mark tas i anspråk för bebyggelse. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas och fyndet anmälas till länsstyrelsen enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen.
3.3. Friluftsliv	X		Planen medför att en del av grönområdet som idag är planlagt för park eller plantering , och nyttjas för rekreation och lek, tas i anspråk för skola. Planförslaget innebär dock att stråken genom området till angränsande naturområden kan bevaras samt att en ny lekplats kan anläggas i områdets norra del.
3.4 Grön infrastruktur (Spridningskorridorer, rekreativa stråk, avstånd till grönområden m.m.)	X		Rekreations- och spridningsstråk genom grönområdet kvarstår och säkerställs genom att de planläggs som NATUR.
3.5 Rödlistade och andra naturvårdsarter		X	Inga rödlistade eller andra naturvårdsarter har påträffats i området.

4. Berör planens genomförande något miljömål?

	Ja	Nej	Kommentar:
4.1. Nationella	X		Detaljplanen berör det nationella miljömålet <i>God bebyggd miljö.</i> Planförslaget nyttjar befintlig infrastruktur och bedöms därmed främja preciseringarna <i>Infrastruktur</i> samt <i>Kollektivtrafik, gång och cykel.</i>

			<p>Förslaget främjar även preciseringen <i>Natur- och grönområden</i> då allmänhetens tillgång till befintliga rekreativstråk och -områden säkerställs. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Natur, Grönområde</i>.</p> <p>Vidare främjar detaljplanen preciseringen <i>Hälsa och säkerhet</i> då ett skyddsavstånd till befintlig transformatorstation inom planområdet säkerställs. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Hälsa och säkerhet, Elektromagnetisk strålning</i>.</p>
4.2. Regionala		X	Detaljplanen berör inte Kronobergs miljömål 2021-2030.
4.3. Lokala	X		<p>Detaljplanen berör två målbilder i kommunens hållbarhetsprogram <i>Hållbara Växjö 2030; Tryggt och tillitsfullt</i> samt <i>Grönt och hälsosamt</i>.</p> <p>Planen främjar målet <i>Tryggt och tillitsfullt</i> eftersom det möjliggör för en utveckling av samhällsservice i form av skola. Detaljplanen innebär också en möjlighet att skapa en miljö som upplevs som trygg och möjliggör för möten, trivsel och utveckling för invånarna.</p> <p>Målet <i>Grönt och hälsosamt</i> främjas då tillgången till rekreation säkerställs men även då möjligheten för en ny lekplats skapas.</p>

5. Innebär planens genomförande att några miljökvalitetsnormer enligt 5 kap MB överskrids?

	Ja	Nej	Kommentar:
5.1. Föroreningar i utomhusluft (SFS 2010:477)		X	Planen bedöms inte riskera att MKN för luft överskrids. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Miljökvalitetsnormer, Luft</i> .
5.2. Vattenförekomster (SFS 2004:660)		X	Planen bedöms inte riskera att MKN för vatten överskrids. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Miljökvalitetsnormer, Vatten</i> .

6. Påverkas planen av, eller innebär dess genomförande, några störningar eller risker för människor, djur eller miljö?

	Ja	Nej	Kommentar:
6.1. Djurhållning och risk för allergener		X	Ej relevant för aktuell plan.
6.2. Erosion, Ras och skred		X	Längs med Helgasjöns strand finns bitvis risk för erosion, strandkanten öster om Åby är en av dessa. Aktuellt planområde ligger dock utanför

			<p>detta område och bedöms därmed inte beröras av risk för erosion.</p> <p>Det föreligger ingen känd risk för ras och skred inom eller i anslutning till planområdet.</p>
6.3. Ekosystemtjänster	X		<p>Planförslaget stärker till stor del de ekosystemtjänster som finns inom området idag. De mest värdefulla träden skyddas i planförslaget. Grönområdet planläggs dels som natur, dels som skola vilket innebär att delar av grönområdet kan utnyttjas för skolbyggnation framöver, även om de initiala planerna är att grönområdet ska utgöra skolgård. Ekosystemtjänsterna i området kan påverkas negativt av detta. De sociala ekosystemtjänsterna och lekvärdena i området stärks av att offentlig lek planläggs i den norra delen av området.</p>
6.4. Farlig gods		X	<p>Planförslaget innebär ingen sådan verksamhet som medför transporter av farligt gods. Inga transporter av farligt gods sker heller i anslutning till planområdet.</p>
6.5. Förorenad mark		X	<p>Det finns inga kända markföroreningar inom eller i anslutning till planområdet. Planförslaget medger heller inga verksamheter som kan orsaka markföroreningar.</p>
6.6. Ljus		X	<p>Planen innebär ingen sådan verksamhet som kan antas medföra risker för förorening i form av ljus.</p>
6.7. Lukt		X	<p>Planförslaget innebär ingen sådan verksamhet som kan antas medföra risker för förorening i form av lukt.</p>
6.8. Markradon	X		<p>Cirka 40 meter öster om planområdet finns ett högriskområde för radon. Kommunens radonkarta är endast översiktlig och markradonhalten ska alltid kontrolleras så att byggnader ges rätt radonskydd. I områden där gränsvärden för markradon överstigs ska radonsäkert byggande användas.</p>
6.9. Miljöproblem		X	<p>Detaljplanen bedöms inte orsaka några miljöproblem eftersom den inte tillåter några miljöfarliga verksamheter och inte heller innebär någon förändring av områdets användning från idag.</p> <p>Planen bedöms inte förvärra redan existerande miljöproblem, då det inte finns någon kännedom om några sådana i området.</p>
6.10. Risk för olyckor		X	<p>Det föreligger ingen känd risk för olyckor inom eller i anslutning till planområdet.</p>
6.11. Risk för föroreningar		X	<p>Planförslaget innebär ingen sådan verksamhet som kan antas medföra risker för föroreningar.</p> <p>Planförslaget innebär heller ingen större ökning av föroreningshalter i dagvatten. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Miljö</i>,</p>

			Dagvatten samt i dagvattenutredningen daterad 2023-08-17, reviderad 2024-03-21.
6.12. Riktvärden för buller (från trafik eller verksamhet, orsakad av planen eller som påverkar planområdet)		X	Beräkningar visar att den ekvivalent ljudnivån från omgivningsbuller vid skolans östra fasad understiger rekommenderade värden. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Hälsa och säkerhet, Omgivningsbuller</i> .
6.14. Strålning och elektromagnetiska fält	X		Utförda mätningar visar att magnetfältets styrka understiger 0,1 mikrottesla 4 meter från stationens väggar i alla väderstreck. Risken för människors hälsa bedöms därför vara låg. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Hälsa och säkerhet, Elektromagnetisk strålning</i> .
6.15. Trafiksäkerhet	X		Skolan och den nya skolgården är väl avskilt från bilvägar. Det är viktigt att elevernas väg till och från skolan är säker och trygg. Aktuell detaljplan berör dock bara två gång- och cykelvägar i direkt anslutning till skolan och planens förmåga att påverka trafiksäkerheten på en större skala bedöms därmed vara begränsad.
6.16. Vibrationer		X	Planförslaget innebär ingen sådan verksamhet som kan antas medföra störande vibrationer. Det finns heller inga verksamheter i närområdet som skulle kunna påverka planområdet.
6.17. Översvämning och skyfall		X	Planområdet ligger utanför det klimatanpassade beräknade högsta flödet för Helgasjön. Enligt genomförd skyfallsanalys rinner extrema regnflöden bort från grönområdet och skolgården till angränsande gång- och cykelvägar. Ingen bebyggelse utanför planområdet påverkas. Se vidare i <i>dagvattenutredning</i> , daterad 2023-08-17, reviderad 2024-03-21. Inom planområdets sydvästra del finns en lågpunkt där det vid skyfall kan ansamlas vatten. Lågpunkten är dock bara cirka 0,2 meter djup, och har därför en måttlig risk för översvämning. Lågpunkten i nordväst bedöms inte innebära någon risk för översvämning då den kommer att avgränsas från planområdet av tillkommande infartsväg.

7. Påverkar planens genomförande landskaps- och stadsbild?

	Ja	Nej	Kommentar:
7.1. Förändring på landskaps- och stadsbild	X		Den delen av skolan som planeras att byggas om är tänkt att uppföras i två våningar. Detta påverkar landskapsbilden något eftersom befintlig byggnad är en våning. Påverkan bedöms vara måttlig eftersom detaljplanen inte berör

		<p>några områden där landskapsbilden är skyddad eller särskilt känslig.</p> <p>En 3D-modell har tagits fram av kommunen som studerar hur planen påverkar landskapsbilden samt sol- och skuggförhållanden. Omkringliggande bebyggelse påverkas endast marginellt av skuggning från tillkommande bebyggelse inom planområdet. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Dagsljus och skugga</i>.</p>
--	--	---

8. Påverkar planens genomförande social hållbarhet?

	Ja	Nej	Kommentar:
8.1. Trygghet, jämställdhet och tillgänglighet för funktionsvarierade personer	X		Det är viktigt att skolan och skolgården utformas på ett sätt som främjar trygghet, jämställdhet och är tillgänglig för funktionsvarierade personer. Även den nya kommunala lekplatsen bör utformas med detta i åtanke. Detaljplanens möjlighet att påverka detta är dock begränsad.
8.2. Barnperspektiv	X		Detaljplanen berör barns vardagsmiljöer och deras perspektiv är därför högst aktuellt. I samband med att planen skickades ut på samråd genomfördes en dialog med skolans elever. Dialogen visar att eleverna värdesätter det som de upplever som sin skolgård idag. De gröna kvaliteterna framhävs som viktiga för både lek och vila. Planförslaget säkerställer skolans behov av friyta för eleverna. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Konsekvenser, Sociala konsekvenser, Barnperspektivet</i> samt i bilagan <i>Elevdialog Åby skola</i> , daterad 2024-04-05

9. Samlad bedömning av planens konsekvenser

	Ja	Nej	Kommentar:
9.1. Följer detaljplanen översiktsplanens intentioner?			Planen följer översiktsplanens intentioner. Se vidare i planbeskrivningen i avsnittet <i>Planeringsförutsättningar, Kommunala ställningstaganden, Översiktsplan</i> .
9.2. Vilka konsekvenser får planerad markanvändning			Planen innebär att en del av ett grönområde och en kommunal lekplats i centrala Åby planläggs som skola. Det innebär att skolans behov av friyta säkerställs av planförslaget. Genom att begränsa skolans exploateringsgrad säkerställs friytan även då skolan och förskolans verksamhet växer. Eftersom planen möjliggör för en utökning av skolans verksamhet på lång sikt innebär detta även ett något ökat trafikflöde samt att en större parkeringsplats än befintlig anläggs inom planområdet.

			<p>Detaljplanen möjliggör även för en ny kommunal lekplats i anslutning till den nya skolgården samt säkerställer att allmänheten fortsatt kan röra sig genom området i rekreativt syfte.</p> <p>Planförslaget innebär även att en del av gällande detaljplan 0780-P77/14 upphävs där markanvändningen är Park eller planering. Detta möjliggör för anläggandet av en tillfartsväg till Åbyfors 2:160.</p>
9.3. Krävs tillstånd enligt annan lagstiftning än PBL för detaljplanens genomförande?		X	<p>Det krävs inga tillstånd enligt annan lagstiftning. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas och fyndet anmälas till länsstyrelsen enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen.</p>
9.4. Medför planen behov av förebyggande- eller kompensationsåtgärder av ekosystemtjänster?		X	<p>Då förslaget i stort bedöms främja ekosystemtjänsterna i området är inga förebyggande- eller kompensationsåtgärder nödvändiga.</p>
9.5. Berör planen några motstående intressen?	X		<p>Detaljplanen berör motstående intressen i form av att ett allmänt grönområde och en kommunal lekplats tas i anspråk för skolgård.</p> <p>Grönområdet är ett betydelsefullt rekreationsområde i Åby på grund av dess centrala läge och dess kopplingar till andra naturområden. Lekplatsen är en av två kommunala sådana på orten. En del av grönområdet, inkluderat lekplatsen, används dock redan idag som skolgård.</p> <p>Det är inte möjligt att utöka skolans fastighet och skolgård, som idag är för liten för den mängden elever som skolan har, utan att antingen ta en del av grönområdet i anspråk eller att flytta skolan till en annan plats. Därför bedömer kommunen att en del av rekreationsområdet ska planläggas för skola. Rekreationsstråken genom området bevaras och det skapas möjlighet att anlägga en ny kommunal lekplats i planområdets nordöstra del.</p>
9.6. Påverkar planen genomförandet av andra planer eller program?		X	<p>Detaljplanen bedöms inte påverka genomförandet av andra planer eller program.</p>
9.7. Påverkar planen en hållbar utveckling negativt?		X	<p>Planen bedöms inte påverka hållbar utveckling negativt eftersom den inte motverkar några miljömål på varken nationell, regional eller lokal nivå.</p>
9.8. Påverkar planens genomförande några miljöaspekter negativt?		X	<p>Detaljplanen bedöms inte påverka några miljöaspekter negativt.</p>

10. Kommunens sammanvägda bedömning

	Ja	Nej	Sammanvägd bedömning och motivering:
10.1. Innebär planens genomförande en risk för BMP?		X	Detaljplanens genomförande bedöms inte innebära en risk för betydande miljöpåverkan.
10.2. Behövs SMB och MKB?		X	Strategisk miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning bedöms inte vara nödvändigt.
10.3. Bör andra lokaliseringalternativ utredas?		X	Det bedöms inte vara nödvändigt att utreda andra lokaliseringalternativ.

Handläggare: Moa Rosvall

Senast reviderad: 2024-09-12